

BIOLOGIE / BIOLOGY

Severoamerická doličnatka *Callopistromyia annulipes* (Diptera: Ulidiidae) – šířící se zástupce dvoukřídlého hmyzu, nalezený již i v Českém krasuThe North American Peacock Fly *Callopistromyia annulipes* (Diptera: Ulidiidae) – a currently expanding fly species recorded in the Bohemian KarstPetr Heřman¹

Abstract

First records of the Peacock Fly *Callopistromyia annulipes* (Macquart, 1855) (Diptera: Ulidiidae) from the Bohemian Karst (Central Bohemia) are presented. Altogether four specimens of the species were caught into beer traps (plastic bottles half-filled with beer) during an entomological research in the Radotínské údolí Nature Reserve in the summer season of 2017. The species probably prefers less exposed habitats near water sources to steppe or forest steppe habitats at the locality.

1. Úvod

Z území Česka je aktuálně udáván výskyt 27 druhů dvoukřídlých čeledi Ulidiidae (doličnatkovití). Jedná se o malé až středně velké mouchy dosahující velikosti 2,5–11 mm. Základní zbarvení se pohybuje od žlutavého po černé, často je vyvinuta kresba na křídlech (pruhy, skvrny). Larvy jsou většinou saprofágní a vyvíjejí se v rozkládajících se substrátech nebo pod kůrou stromů, dospělce lze zastihnout na široké škále biotopů od mokřadů po stepi a písčiny (ROHÁČEK 2009).

Zcela novým druhem naší fauny doličnatkovitých je Evropu aktuálně osidlující nearktický prvek, donedávna známý pouze z USA a Kanady – *Callopistromyia annulipes* (Macquart, 1855), který byl v létě 2017 poprvé zaznamenán i v Českém krasu.

2. Známé rozšíření a biologie *C. annulipes*

Na evropském kontinentu byl druh poprvé nalezen v roce 2007 ve Švýcarsku, Německu a Nizozemsku, poté následovaly prvně nalezy z Itálie, Francie, Slovinska, Rakouska, Slovenska (KORNEYEV, DVOŘÁK a KAMENEVA 2014) a Maďarska (KAMENEVA a PEKARSKY 2016). Zcela aktuálně je první výskyt hlášen také z Belgie (RAVOET a FARINELLE 2017) a Česka, konkrétně ze středočeských lokalit Libušín a Praha-Troja (DVOŘÁK 2017).

Biologicky se jedná o pozoruhodný druh. Dospělci jsou často vábeni mizotoky různých listnáčů a jejich křídla při lezení zaujmají druhově specifickou polohu – jsou vztyčena vzhůru nad tělo a vytáčena kolmo na podélnou tělní osu (obr. 1). Vývoj *C. annulipes* probíhá na mrtvých nebo odumírajících stromech, uváděny jsou akáty nebo javory (STEYSKAL 1979; KORNEYEV, DVOŘÁK a KAMENEVA 2014).

3. První nálezy z území Českého krasu

Při faunistickém průzkumu dvoukřídlých na území přírodní rezervace (PR) Radotínské údolí v sezóně 2017 byly v pivních pastech (PET lahve objemu 0,5 l, naplněné přibližně do poloviny pivem a po dobu 2–4 týdnů zavěšené na vegetaci) nalezeny celkem čtyři exempláře *C. annulipes*. Nálezová data: Praha-Zadní Kopanina, PR Radotínské údolí, niva Radotínského potoka (pole faunistického síťového mapování 6051b), 255 m n. m., 49°59'58"N/14°18'48"E, 3. – 22. 7. 2017, 1 samec; 49°59'59"N/14°18'53"E, 10. 8. – 5. 9. 2017, 2 samci/1 samice.

4. Diskuse

Výše uvedené nálezy představují první známý výskyt druhu *C. annulipes* na území Českého krasu. Jelikož byly ve stejnou dobu v rámci zkoumaného území paralelně rozmístěny i pivní pasti na odlišných biotopech (stepní a lesostepní polohy PR Radotínské údolí), v nichž

Obr. 1. *Callopistromyia annulipes* (Macquart, 1855). Foto M. Záborský.

Fig. 1. *Callopistromyia annulipes* (Macquart, 1855). Photo by M. Záborský.

¹ Křivoklát 190, 270 23; petr.272@centrum.cz
Český kras (Beroun), XLIII (2017), 35–36, 2 obr.
© Muzeum Českého krasu, p. o., Beroun
ISSN 1211-1643
ISBN 978-80-87708-10-1

Obr. 2. Lokalita druhu *C. annulipes* v PR Radotínské údolí. Foto P. Heřman.

Fig. 2. Habitat of *C. annulipes* in the Radotínské údolí Nature Reserve. Photo by P. Heřman.

tento druh nebyl nalezen, lze usuzovat, že zde aktuálně upřednostňuje méně exponované biotopy v blízkosti vodotečí, porostlé souvislejší vegetací (obr. 2). Nálezy dále potvrzují úspěšné využití pivních pastí pro detekci dospělců *C. annulipes* (KORNEYEV, DVOŘÁK a KAMENEVA 2014; DVOŘÁK 2017) a regionální návazností na dosud známé české lokality s výskytem druhu (DVOŘÁK 2017) dokládají jeho pokračující šíření na našem území.

Literatura

- DVOŘÁK L. (2017): The first records of *Callopistromyia annulipes* (Macquart, 1855) (Diptera: Ulidiidae) from the Czech Republic. – *Acta Musei Silesiae, Scientiae Naturales*, 66: 111–112.
- KAMENEVA E. P., PEKARSKY O. (2016): First record of Nearctic invader, the peacock fly *Callopistromyia annulipes* Macquart (Diptera: Ulidiidae: Otitinae: Myennidini) from Hungary. – *Ukrainska Entomofaunistyka*, 7: 38.
- KORNEYEV V. A., DVOŘÁK L., KAMENEVA E. P. (2014): New records of *Callopistromyia annulipes* Macquart (Diptera: Ulidiidae: Otitinae: Myennidini) in Europe. – *Ukrainska Entomofaunistyka*, 5: 10.
- RAVOET J., FARINELLE C. (2017): The peacock fly *Callopistromyia annulipes* (Macquart, 1855): a long expected new addition to the Belgian fauna (Diptera: Ulidiidae). – *Bulletin de la Société royale belge d'Entomologie*, 153: 121–122.

ROHÁČEK J. (2009): *Ulidiidae* Macquart, 1835. – In: J. JEDLIČKA, M. KÚDELA, V. STLOUKALOVÁ (Eds.): *Checklist of Diptera of the Czech Republic and Slovakia. Electronic version 2.* – <<http://edvis.sk/diptera2009/families/ulidiidae.htm>>

STEYSKAL G. C. (1979): Biological, anatomical, and distributional notes on the genus *Callopistromyia* Hendel (Diptera: Otitidae). – *Proceedings of the Entomological Society of Washington*, 81: 450–455.